

LT

LT

LT

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 7.4.2008
KOM(2008) 172 galutinis

2008/0067 (CNS)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Centrinės Azijos šalių atitikties reikalavimams pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB, suteikiantį Europos investicijų bankui Bendrijos garantiją paskolų ir paskolų garantijų, suteiktų projektams ne Bendrijoje, nuostoliams atlyginti

{SEC(2008) 417}

(pateikta Komisijos)

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. BENDROSIOS APLINKYBĖS

- Pasiūlymo pagrindas ir tikslai

Šio Tarybos sprendimo pasiūlymo tikslas – nustatyti penkių Centrinės Azijos šalių: Kazachstano, Kirgizijos, Tadžikistano, Turkmėnistanas ir Uzbekistano, – atitiktį reikalavimams Europos investicijų banko (EIB) finansavimui pagal Bendrijos garantiją gauti pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB. Pagal Tarybos sprendimo 2006/1016/EB 2 straipsnį Taryba Komisijos siūlymu nusprendžia dėl EIB įsipareigojimų vykdymo tose šalyse.

- Bendrosios aplinkybės

Europos Vadovų Taryba 2007 m. birželio 21–22 d. posėdyje patvirtino ES naujos partnerystės su Centrine Azija strategiją (toliau – Strategija). Strategija yra bendra ES ryšių su Centrine Azija sistema, įskaitant šias EIB finansavimui ypač svarbias sritis: žmogaus teisės, tinkamas valdymas ir demokratija, ekonominė plėtra, prekyba ir investicijos, energetika, transportas ir aplinkos apsaugos politikos kryptys. Strategija pagrįsta pažanga, kurią padarė Centrinės Azijos šalys, gavusios nepriklausomybę, ir rezultatais, pasiektais įgyvendinant įvairius partnerystės, prekybos ir bendradarbiavimo susitarimus. Strategijoje, kurios pagrindas – ES ir Centrinės Azijos regiono šalių bendri interesai, apibrėžiami ES bendradarbiavimo su visu regionu prioritetai, tačiau įgyvendinimo priemonės numatytos pagal konkrečius kiekvienos Centrinės Azijos šalies reikalavimus ir veiklos rodiklius.

Visų pirma, siekiant stiprinti bendradarbiavimą su Centrinės Azijos šalimis, Strategijoje teigiama, kad „bus stiprinami ryšiai su tarptautinėmis finansų institucijomis, įskaitant Pasaulio banką ir Europos rekonstrukcijos ir plėtros banką (ERPB). Europos investicijų bankas (EIB) turėtų atlikti svarbų vaidmenį finansuojant ES svarbius projektus Centrinėje Azijoje.“

Gavusios nepriklausomybę, Centrinės Azijos šalys (Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas ir Uzbekistanas) padarė didelę politinę ir ekonominę pažangą. Jos įtvirtino valstybingumą, užtikrino taiką įvairių tautų ir religijų sambūvį. Prisijungdamos prie ESBO, jos pritarė organizacijos vertybėms, standartams ir įsipareigojimams. Pasirašydamos Jungtinių Tautų tūkstantmečio deklaraciją, šalys prisiėmė ambicingus tvarios plėtros tikslus, kurie atsispindi jų nacionaliniuose skurdo mažinimo strategijos dokumentuose ar panašiose nacionalinėse gyventojų gerovės didinimo strategijose. Strategijoje ES įsipareigojo užmegzti reguliarų, į rezultatus orientuotą dialogą dėl žmogaus teisių su kiekviena Centrinės Azijos šalimi.

ES turi partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus su visomis penkiomis Centrinės Azijos šalimis, nors galioja tik susitarimai su Kazachstanu, Kirgizija ir Uzbekistanu. Partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimus su Tadžikistanu ir Turkmėnistanu ratifikavo dar ne visos ES valstybės narės. Šiuose dvišaliu pagrindu sudarytuose susitarimuose numatyta bendra regioninė ES bendradarbiavimo su visomis penkiomis Centrinės Azijos šalimis sistema.

Tarybos sprendime 2006/1016/EB nurodyta, kad EIB veikla Centrinėje Azijoje turėtų būti sukoncentruota į svarbiausius energijos tiekimo ir transportavimo projektus, kurie turi tarpvalstybinę reikšmę. Centrinė Azija, turinti gausių angliavandenilių išteklių ir

transporto maršrutams į Europos rinkas palankią geografinę padėtį, gali atlikti svarbų vaidmenį užtikrinant energijos tiekimą ES.

Be to, Komisija mano, kad šalių, kurioms taikomas šis pasiūlymas, makroekonominės sąlygos turėtų leisti joms gauti EIB finansavimą, jeigu kai kurios šios šalys įvykdys konkrečias sąlygas. Iš tikrųjų Centrinės Azijos šalyse pastaraisiais metais gamybos apimtis labai greitai didėja. Toks didelis BVP augimas – vienas didžiausių pasaulyje ir, skatinamas protingos makroekonominės politikos, o – neturtingiausiose regiono valstybėse (Kirgizijoje ir Tadžikistane) – ir galimybės gauti palankiomis sąlygomis teikiamą finansinę pagalbą iš daugiašalių ir dvišalių kreditorių bei rėmėjų, leido sustiprinti išorės finansus ir padidinti skolos tvarumą regione. Pažanga, padaryta mažinant skolą ir formuojant oficialius rezervus, užtikrino regionui geresnę galimybę atlaikyti sukrėtimus ir atkreipti dėmesį į plėtros poreikius.

Tačiau ekonominė ir finansinė penkių Centrinės Azijos valstybių padėtis labai skiriasi. Kazachstanas – vidutinių pajamų kylančios ekonomikos šalis ir svarbus gamtinių išteklių (pirmiausia angliavandenilių) eksportuotojas – pritraukia didelių tiesioginių užsienio investicijų ir turi priėjimą prie tarptautinių kapitalo rinkų. Finansinė Turkmėnistano – kitos stambios angliavandenilių išteklių gamintojos ir eksportuotojos – padėtis yra tokia pat gera. Nors kitos trys regiono šalys yra daug neturtingesnės ir turi gerokai mažiau eksportuojamų išteklių (Uzbekistanas turi didelį potencialą, bet tą potencialą dar reikia toliau plėtoti), jose taip pat padaryta didelė pažanga gerinant finansinę padėtį. Tačiau Kirgizijos ir Tadžikistano išorinė finansinė padėtis dar trapi ir gali labai pablogėti, jeigu abi šalys sudarys sutartis dėl daugiau paskolų nepalankiomis sąlygomis. Todėl Kirgizijai ir Tadžikistanui turėtų būti suteikta galimybė gauti EIB finansavimą iš finansavimo paketų su didele subsidijos dalimi.

EIB veikla šiose šalyse patenka į 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos, EIB ir ERPB pasirašyto trišalio susitarimo memorandumo dėl bendradarbiavimo Rytų Europoje, Pietų Kaukaze, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje sritį. Todėl EIB veikla šiose šalyse bus susijusi su ERPB veikla tame regione.

Be to, 2007 m. liepos 13 d. Komisija, EIB, ERPB, Juodosios jūros regiono prekybos ir plėtros bankas, Europos plėtros banko taryba, Tarptautinis rekonstrukcijos ir plėtros bankas, Tarptautinė finansų korporacija ir Šiaurės šalių investicijų bankas pasirašė daugiašalį susitarimo memorandumą, apimančią bendradarbiavimą su Centrinės Azijos šalimis.

Daugiau informacijos apie ekonomikos plėtrą Centrinės Azijos šalyse pateikiama Komisijos tarnybų darbiniam dokumente (SEC (2008) xxx).

- Pasiūlymo srityje egzistuojančios nuostatos

Kaip pažymėta pirmiau, pasiūlymas yra susijęs su Centrinės Azijos šalių atitiktimi reikalavimams pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB.

- Derėjimas su kitomis Sąjungos politikos sritimis ir tikslais

Pasiūlyme atsižvelgiama į Europos Vadovų Tarybos pageidavimą, kad EIB turėtų aktyviai veikti Centrinėje Azijoje. EIB veikla papildys kitą Komisijos teikiamą pagalbą pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonę. Be to, penkios Centrinės Azijos respublikos (Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas ir Uzbekistanas) taip pat yra pakviestos dalyvauti Europos kaimynystės ir partnerystės priemonių regioninėse iniciatyvose ir programose, siekiant sustiprinti ES ir Centrinės Azijos

ryšius.

2007 m. balandžio 27 d. Komisija patvirtino 2007–2013 m. regiono strateginį dokumentą dėl pagalbos Centrinei Azijai ir 2007–2010 m. orientacinę programą pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonę.

Regioninės pagalbos strategija laikoma priemone, skirta paremti politinio dialogo su Centrinės Azijos šalimis stiprinimą regioniniu ir nacionaliniu lygiu. Regioniniu lygiu ji orientuota į ES, regiono ir ES kaimyninių šalių ryšių stiprinimą per transporto, energetikos ir komunikacijų tinklus, o nacionaliniu lygiu – į valdymą (viešųjų finansų valdymą ir teismų sistemą) bei skurdo mažinimą neturtingiausiose šalyse (Kirgizijoje ir Tadžikistane). Visų pirma siekiant užtikrinti geriausią poveikį ir sinergiją, konkrečių Centrinės Azijos regiono veiksmų energetikos, transporto ir aplinkos apsaugos srityje prioritetai derinami su susijusių Europos kaimynystės ir partnerystės priemonių regioninėmis programomis ir gali gauti EB finansavimą per Europos kaimynystės ir partnerystės priemonių Rytų regiono programą (pagal Europos kaimynystės ir partnerystės priemonių reglamento 27 straipsnį).

Atsižvelgiant į didesnius ES išsipareigojimus regiono atžvilgiu, EB pagalbos Centrinei Azijai biudžetas labai padidės pagal naują 2007–2013 m. finansavimo programą – iki 750 mln. EUR (palyginamosiomis kainomis), o vidutiniai metiniai asignavimai regionui pagal vystomojo bendradarbiavimo priemonę didės nuo 58 mln. EUR 2007 m. iki 139 mln. EUR 2013 m.

Europos Vadovų Taryba taip pat paprašė Tarybos ir Komisijos reguliariai apžvelgti pažangą, padarytą įgyvendinant Strategiją, ir iki 2008 m. vidurio pateikti Europos Vadovų Tarybai pažangos ataskaitą.

2. KONSULTACIJOS SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMAS

- Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis

Konsultavimosi metodai, pagrindiniai tiksliniai sektoriai ir bendras respondentų pobūdis

Su EIB ir ERPB buvo konsultuotasi vadovaujančio komiteto, sudaryto pagal 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos, EIB ir ERPB pasirašytą trišalį susitarimo memorandumą dėl bendradarbiavimo Rytų Europoje ir Pietų Kaukaze, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje, posėdyje.

Atsakymų santrauka ir kaip į juos buvo atsižvelgta

EIB ir ERPB neprieštaravo EIB išsipareigojimų vykdymui Centrinėje Azijoje.

- Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas

Nepriklausomo tyrimo neprireikė.

- Poveikio vertinimas

EIB išsipareigojimai penkiose Centrinės Azijos šalyse bus vykdomi pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB. EIB finansavimo operacijų viršutinės ribos nebus keičiamos. Orientacinė tarpinė riba Azijai ir toliau yra 1 mlrd. EUR.

Buvo nagrinėtas alternatyvus variantas nesiūlyti vykdyti EIB išipareigojimų penkiose Centrinės Azijos šalyse. Tačiau tai nebuvo laikoma tinkamu variantu atsižvelgiant į Europos Vadovų Tarybos rekomendacijas, pagal kurias EIB turėtų atlikti svarbų vaidmenį finansuojant ES svarbius projektus Centrinėje Azijoje.

3. TEISINIAI PASIŪLYMO ASPEKTAI

- Siūlomų veiksmų santrauka

Šio Tarybos sprendimo pasiūlymo tikslas – nustatyti penkių Centrinės Azijos šalių: Kazachstano, Kirgizijos, Tadžikistano, Turkmėnistano ir Uzbekistano, – atitiktį reikalavimams EIB finansavimui gauti pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB.

- Teisinis pagrindas

Kaip nustatyta Tarybos sprendimo 2006/1016/EB 2 straipsnyje, teisės akto pasiūlymas bus pagrįstas Europos bendrijos steigimo sutarties 181a straipsniu.

Reikėtų pažymėti, kad Europos Parlamentas suabejojo teisinio pagrindo pasirinkimu priimant Tarybos sprendimą 2006/1016/EB ieškinyje dėl panaikinimo, pateiktame Europos Teisingumo Teismui (Byla C-155/07), teigdamas, kad sprendimas yra plėtos politikos priemonė, kurios teisinis patvirtinimo pagrindas turėjo būti dvigubas, t. y. Sutarties 179 ir 181a straipsniai, o ne vien 181a straipsnis. Tačiau Parlamentas prašo Europos Teisingumo Teismo (jei šis nuspręstų panaikinti), kad Tarybos sprendimas 2006/1016/EB ir toliau būtų taikomas tol, kol bus patvirtintas naujas sprendimas. Atsižvelgdama į tai, Komisija pateikia šį teisės akto pasiūlymą, pagrįstą Sutarties 181a straipsniu pagal Tarybos sprendimo 2006/1016/EB reikalavimus.

- Subsidiarumo principas

Pasiūlymas priklauso išimtinai Bendrijos kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- Proporcingumo principas

Pasiūlymas atitinka proporcingumo principą dėl šių priežasčių:

Pasiūlymas yra susijęs su esamo Tarybos sprendimo nuostatų įgyvendinimu.

Pasiūlymas nesukuria papildomos finansinės ir administracinės naštos Bendrijai ir nacionalinėms ar vietos institucijoms.

- Pasirinkta priemonė

Siūlomos priemonės: kitos.

Kitos priemonės nebūtų pakankamos dėl šios priežasties:

Tarybos sprendimo reikalaujama pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Pasiūlymas neturi poveikio Bendrijos biudžetui.

5. PAPILDOMA INFORMACIJA

- Persvarstymas, pakeitimas, laikino galiojimo sąlyga.

Tarybos sprendime 2006/1016/EB yra persvarstymo sąlyga.

Tarybos sprendime 2006/1016/EB yra pakeitimo sąlyga.

Tarybos sprendime 2006/1016/EB yra laikino galiojimo sąlyga.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl Centrinės Azijos šalių atitikties reikalavimams pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB, suteikiantį Europos investicijų bankui Bendrijos garantiją paskolų ir paskolų garantijų, suteiktų projektams ne Bendrijoje, nuostoliams atlyginti

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 181a straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą¹,

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę²,

kadangi:

- (1) Pagal 2006 m. gruodžio 19 d. Tarybos sprendimo 2006/1016/EB, suteikiančio Europos investicijų bankui Bendrijos garantiją paskolų ir paskolų garantijų, suteiktų projektams ne Bendrijoje, nuostoliams atlyginti³, 2 straipsnį dėl 1 priede išvardytų šalių, kurios pažymėtos žvaigždute („*“), ir kitų šalių, kurios neišvardytos 1 priede, atitikties reikalavimams EIB finansavimui pagal Bendrijos garantiją gauti sprendžia Taryba kiekvienu konkrečiu atveju taikydama Sutarties 181a straipsnio 2 dalyje nustatytą procedūrą.
- (2) Tarybos sprendimo 2006/1016/EB 1 priede tarp šalių, pažymėtų žvaigždute („*“), nurodytos penkios Centrinės Azijos šalys, būtent Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas ir Uzbekistanas.
- (3) Europos Vadovų Tarybos 2007 m. birželio 21–22 d. posėdyje patvirtintoje ES naujos partnerystės su Centrine Azija strategijoje pažymima, kad Europos investicijų bankas (EIB) turėtų atlikti svarbų vaidmenį finansavimo projektuose, kurie yra ES svarbūs Centrinėje Azijoje.
- (4) Centrinės Azijos šalių makroekonominės sąlygos, ypač išorės finansų ir skolos tvarumo padėtis, pastaraisiais metais pagerėjo dėl didelio ekonomikos augimo ir protingos makroekonominės politikos, todėl joms turėtų būti suteikta galimybė gauti EIB finansavimą.
- (5) Atsižvelgiant į tai, kad Kirgizijos ir Tadžikistano išorės finansinė padėtis vis dar yra trapi, šios dvi šalys turėtų sudaryti papildomos skolos sutartis tik palankiomis sąlygomis. Todėl Kirgizijai ir Tadžikistanui turėtų būti suteikta galimybė gauti EIB finansavimą iš finansavimo paketų su didele subsidijos dalimi.
- (6) EIB finansavimas Centrinėje Azijoje turėtų vykti glaudžiai bendradarbiaujant su Europos rekonstrukcijos ir plėtros banku (ERPB), ypač 2006 m. gruodžio 15 d.

---

¹ OL C ..., ..., p.

² OL C ..., ..., p.

³ OL L 414/95, 2006 12 19.

Komisijos, EIB ir ERPB pasirašytame trišaliame susitarimo memorandume dėl bendradarbiavimo Rytų Europoje ir Pietų Kaukaze, Rusijoje ir Centrinėje Azijoje nustatytomis sąlygomis,

NUSPRENDĖ:

1 straipsnis

Kazachstanas, Kirgizija, Tadžikistanas, Turkmėnistanas ir Uzbekistanas atitinka reikalavimus EIB finansavimui pagal Bendrijos garantiją gauti pagal Tarybos sprendimą 2006/1016/EB.

2 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja trečią dieną nuo jo paskelbimo *Oficialiajame Europos Sąjungos leidinyje*.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu

Pirmininkas